

d.d. 7 november '23

**Vierde Tussenrapportage 2023
(4^e Turap)**

(12 december 2023 Raadsbehandeling)

Inhoudsopgave

1. ALGEMEEN	3
2. FINANCIËLE FOTO (SAMENVATTING EN CONCLUSIES).....	3
3. RESULTAATGEBIEDEN.....	4
Programma 0 Bestuur en ondersteuning.....	4
Programma 1 Veiligheid.....	7
Programma 2 Verkeer, vervoer en waterstaat.....	9
Programma 3 Economie	9
Programma 4 Onderwijs.....	10
Programma 5 Sport, cultuur en recreatie.....	11
Programma 6 Sociaal domein	12
Programma 7 Volksgezondheid en milieu	18
Programma 8 Volkshuisvesting RO en SV	20
BIJLAGE A: EFFECTEN 4^E TURAP 2023	25
BIJLAGE B: VERLOOP BUDGETTAIRE RUIMTE.....	26

Ter inzage: Formele begrotingswijzigingen met alle mutaties

1. Algemeen

Deze Turap is de vierde tussenrapportage van 2023. In deze Turap zijn, waar nodig, de budgetten van 2023 en volgende jaren al beoordeeld aan de hand van de vastgestelde begroting 2023.

De bestuurlijke (tussen)rapportage (Turap) is het instrument om:

- **Tussentijds te rapporteren over de geconstateerde afwijkingen** op de programmabegroting (beheertechnische en planningstechnische aanpassingen) en de eventuele financiële consequenties daarvan (begrotingswijziging).
- **Om uw raad "periodiek" te informeren** over de financiële stand van zaken over het huidige (2023) boekingsjaar.

2. Financiële foto (samenvatting en conclusies)

Deze 4^e Turap 2023 laat een positieve financiële bijstelling zien ad. € 314.000 (bijlage A) voor het jaar 2023.

Na verwerking van deze 4^e Turap 2023 sluit het financiële beeld van de gemeente Waalre met een **negatief saldo** ad. € 1.014.000 voor 2023. Dit negatieve saldo wordt onttrokken uit de vrije reserve.

De structurele mutaties uit deze 4^e turap 2023 die betrekking hebben op de jaren 2024 en verder hebben we in onderstaande tabel verwerkt op de cijfers van de programmabegroting 2024 met daarbij de mutaties van de septembercirculaire die in de 1^e begrotingswijziging 2024 wordt verwerkt.

De tabel geeft een financieel inzicht van het geprognosticeerde resultaat voor het jaar 2023 en verder. Een tussentijds beeld waarbij op de verschillende budgetten nog ontwikkelingen plaats gaan vinden.

Financiële uitkomst na verwerking 4e Turap 2023	2023	2024	2025	2026	2027
<i>Bedragen * € 1.000 (V=voordeel, N=nadeel)</i>					
Saldo begroting:					
Primaire begroting 2023	28 V				
Primaire begroting 2024		1 V	201 V	21 V	105 V
1e begrotingswijziging 2023 (sept circulaire 2022)	48 V				
1e begrotingswijziging 2024 (sept circulaire 2023)	* 188 V	188 V	-140 N	-79 N	356 V
6e Turap 2022 (2e wijz. 2023)	-20 N				
Onvoorziene lasten structureel 2023 - 2026	90 V	100 V	100 V	100 V	100 V
Eenmalig onvoorzien 2023+2024	100 V	115 V			
Totaal besteedbaar	246 V	404 V	161 V	42 V	561 V
Mutaties ten laste van onvoorzien 2023					
1e turap 2023	-85 N				
2e turap 2023	-275 N				
3e turap 2023	-1214 N				
4e turap 2023	314 V	-283 N	-283 N	-94 N	-94 N
Totaal mutaties onvoorzien	-1260 N	-283 N	-283 N	-94 N	-94 N
Resultaat na verwerking 4e turap 2023	-1014 N	121 V	-122 N	-52 N	467 V

* Het voordeel van de septembercirculaire 2023 voor jaarschijf 2023 is € 65.000. Dit bedrag is onderdeel van het resultaat 4e turap 2023 kolom 2023.

Uit dit overzicht kan de conclusie worden getrokken dat er geen structurele ruimte meer zit in onze begroting 2024 - 2027. Alleen voor 2024 is er nog eenmalige ruimte over van € 121.000

3. Resultaatgebieden

Programma 0 Bestuur en ondersteuning

0.1 Representatiekosten bestuur

Na corona zijn alle bijeenkomsten en sociale (netwerk)activiteiten weer herpakt. Dat betekent dat we meer uitgeven aan representatiekosten. Ook de inflatie speelt daarbij een rol. Bij de begroting 2024 is rekening gehouden met deze meerkosten.

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking met financiële consequentie ad. € 10.000 incidenteel nadeel

0.1 College B&W

Er is in 2023 € 20.000 meer aan externe advieskosten en aan opleidingen uitgegeven voor ondersteuning en advies aan het college.

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking met financiële consequentie ad. € 20.000 incidenteel nadeel

0.3 Lagere opbrengst verkoop reststroken

Tot op heden is er voor 2023 nog maar één perceel verkocht en verwachten we voor dit jaar geen verdere verkopen, hierdoor kan het budget afgeraamd worden met € 15.000. Dit i.v.m. het terughoudend beleid m.b.t. de verkoop van grond-/reststroken.

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking met financiële consequentie ad. € 15.000 incidenteel nadeel

0.4 Overboeken geraamde kosten intranet van 2023 naar 2024

Door personeelwisselingen is het updaten van het intranet doorgeschoven naar 2024.

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking zonder financiële consequentie

0.4 Cao Gemeenten

De consequenties van de nieuwe Cao Gemeenten van 2023 met flinke salarisstijgingen hebben een grote impact op de loonkosten in onze begroting. Een groot deel daarvan is uiteraard al in de begroting opgenomen maar voor een deel moeten we de taakvelden waar de salariskosten op begroot staan ophogen. Door het minder inzetten van inhuur op de daarvoor bestemde budgetten kunnen de extra salariskosten binnen de begroting worden opgevangen.

Daarnaast gaan we een deel van de geraamde salariskosten van vacatures overzetten naar inhuur. Dit is een administratieve overboeking van budgetten binnen alle taakvelden.

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking zonder financiële consequenties. (Overboeken van budgetten tussen taakvelden)

0.4 Aanpassen uitgaven Waalre 100 van 2024 naar 2023

In 2024 is nog een krediet geraamd van € 10.000 voor de afwikkeling van Waalre 100. Het college besloot op 5 september het krediet uit 2024 over te hevelen naar 2023. Deze € 10.000 wordt gedekt uit de vrije reserves en heeft daarom geen consequenties voor de begroting

Daarnaast besloot het college op 5 september 2023 om € 16.000 bij te dragen aan het tekort van de stichting Waalre 100.

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking met financiële consequentie ad. € 26.000 incidenteel nadeel en € 10.000 incidenteel voordeel (dekking uit reserves)

0.4 Salarisadministratie

Op 28 februari 2023 heeft het college besloten over te gaan naar een andere externe partij die voor ons de salarisadministratie verzorgt. Incidenteel brengt dat extra kosten met zich mee. Eveneens zijn de kosten gestegen als gevolg van inflatie. In de begroting 2024 is rekening gehouden met deze stijging.

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking met financiële consequentie ad. € 15.000 incidenteel nadeel

0.5 Kasgeldlening

In september is er een kasgeldlening aangegaan om voldoende middelen in kas te hebben. Deze lening loopt van 25-9 t/m 31-10 voor een bedrag van € 2.500.000 met een rente van 4,1%. De verwachting is dat voor de maanden november en december eenzelfde bedrag benodigd is. De totaal geraamde rentekosten worden dan € 30.000.

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking met financiële consequentie ad. € 30.000 incidenteel nadeel

0.64 Bezwaren WOZ waarden

De gemeente heeft in 2023 veel extra kosten moeten maken voor het behandelen van bezwaren van (vooral) de no cure no pay bureaus. De extra kosten worden geraamd op € 75.000 en kunnen worden gedekt uit de belastingopbrengsten.

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking zonder financiële consequentie

0.7 Algemene uitkering gemeentefonds

In de septembercirculaire gemeentefonds is de algemene uitkering bijgesteld voor de jaren 2023 t/m 2027. De mutatie over de jaren 2024 t/m 2027 hebben wij in de RIB over de circulaire toegelicht en wordt meegenomen bij de besluitvorming over de programmabegroting 2024. De mutaties over 2023 worden in deze 4^e turap 2023 verwerkt. De mutatie 2023 betreft vooral de aanpassing van de aantallen over 2023 en een uitbetaling van het voorschot van het BCF (Btw Compensatie Fonds). Totaal voordeel € 89.291. Daarnaast is er een taakmutatie van € 17.084 opgenomen om door te betalen aan de Ergon voor de WSW. (Wet Sociale Werkvoorziening) en een bedrag voor onderzoek naar "veilig wonen" van € 7.062. Per saldo een voordeel van € 65.145.

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking met financiële consequentie ad. € 65.145 incidenteel voordeel

Programma 1 Veiligheid

1.1 Brandkranen

In 2022 en 2023 waren extra middelen geraamd om groot onderhoud aan brandkranen uit te kunnen voeren. Dit betreft het aanbrengen van markeringen en het vrij maken van de brandkranen. Het onderhoud is nagenoeg geheel in 2022 uitgevoerd waardoor het geraamde bedrag voor 2023 niet (geheel) nodig is.

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking met financiële consequentie ad. € 6.000 incidenteel voordeel.

1.2 Toezichthouders en BOA's

De aanvullende ondersteuning van toezichthouders en BOA's behelst diverse onderwerpen. Hierbij zijn vaak uitgebreider onderzoek, observaties en een langdurige (soms multidisciplinaire) aanpak nodig. Dit vergt een zeer grote mate van flexibiliteit. Bepaalde onderwerpen zijn seizoensgebonden (vuurwerk), projectgebonden of worden samen met ketenpartners uitgevoerd. Op voorhand is niet aan te geven hoeveel tijd en capaciteit deze onderzoeken exact vragen. Structurele flexibiliteit blijft daarom vereist voor nu en in de toekomst. Voor 2023 vallen de kosten eenmalig - door o.a. minder onderzoek - €20.000 lager uit.

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking met financiële consequentie ad. € 20.000 incidenteel voordeel

1.2 Integrale veiligheid

In de begroting van 2022 is het veiligheidsbudget incidenteel opgehoogd vanwege casusregie veiligheid. Echter is deze verhoging (onbedoeld) ook opgenomen in de begroting van 2023. In 2023 is er incidenteel budget vrijgemaakt voor een vervolg (projectopdracht) op deze casusregie. De structurele kosten die hieruit voortvloeien zijn nog niet bekend en nog niet meegenomen in de begroting 2023, de verwachting is dat deze kosten Q1 2024 inzichtelijk zijn. Dit betekent dat het veiligheidsbudget incidenteel in 2023 en daaropvolgend structureel wordt verlaagd.

Het budget € 86.500 wordt in 2023 incidenteel verlaagd met € 25.000 en vanaf 2024 structureel verlaagd met € 20.000.

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking met financiële consequentie ad. € 25.000 incidenteel voordeel in 2023 en vanaf 2024 € 20.000 structureel voordeel

1.2 Integrale veiligheid

De Raad is op 18 april 2023 akkoord gegaan met inhuur voor het vormgeven van het Integraal Veiligheidsplan en het in beeld brengen van de daaruit volgende consequenties voor de interne organisatie en betrokken partners.

De kosten inhuur (Q3 en Q4) € 75.000 en dekking uit de algemene reserve is opgenomen in de 2e turap. De inhuur is later gestart - op 11 september - dan gepland en loopt door tot 11 maart 2024. Van het budget en de dekking wordt € 29.000 meegenomen naar 2024.

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking met financiële consequentie ad. € 29.000 incidenteel voordeel en € 29.000 (incidenteel nadeel), per saldo neutraal

Programma 2 Verkeer, vervoer en waterstaat

2.1 Verkeersregelininstallatie

Elk jaar krijgen we te maken met vandalisme in de openbare ruimte. Denk hierbij aan vuurwerkschade, graffiti, vernieling en brandstichting. De schades herstellen we uiteraard in het belang van een veilige en comfortabele leefomgeving. De meeste herstelkosten zijn niet verhaalbaar. In 2023 zijn we helaas geconfronteerd met meer vandalisme aan de verkeersregelininstallaties dan in voorgaande jaren waardoor het onderhoudsbudget niet toereikend is.

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking met financiële consequentie ad. € 10.000 incidenteel nadeel onderhoudskosten en oplossen vandalisme.

2.1 Nutsvoorziening

Wanneer nutsbedrijven in de openbare ruimte werkzaamheden aan hun kabel- en leiding netwerk uit willen voeren vragen ze een vergunning of instemmingsbesluit aan de gemeente. Hiervoor brengen wij legeskosten in rekening. Omdat uitvoering van de werkzaamheden vaak een negatief effect heeft op bestaand straatwerk, wordt daarnaast een degeneratievergoeding betaald. Hiervan kan de gemeente het straatwerk na verloop van tijd herstellen.

In 2023 hebben nutsbedrijven meer werkzaamheden uitgevoerd dan voorzien waardoor er meer degeneratievergoeding ontvangen is. Dit levert in 2023 een overschot op. Uiteraard zal een groot deel van dit straatwerk in 2024 weer door ons hersteld moeten worden.

Consequenties

- Beheerstechnische afwijking met financiële consequentie ad. € 10.000 incidenteel voordeel

Programma 3 Economie

N.v.t.

Programma 4 Onderwijs

4.3 Leerlingenvervoer

Om de zelfstandigheid van leerlingen te vergroten, stimuleren we dat leerlingen als zij dat kunnen, met het openbaar vervoer reizen. Ouders krijgen de kosten voor het reizen met het openbaar vervoer vergoed. Reizen met het openbaar vervoer is voordeliger dan met het leerlingenvervoer. Dit betekent dat we het budget vervoersbedrijven incidenteel kunnen verlagen en voor 2024 structureel verlagen. Het budget ouderbijdrage wordt structureel verhoogd, omdat meer leerlingen recht hebben op een vergoeding reizen met ov.

Het budget vervoersbedrijven € 320.000 wordt in 2023 incidenteel verlaagd met € 14.000 en vanaf 2024 structureel verlaagd met € 20.000. Het budget ouderbijdrage € 5.000 wordt structureel opgehoogd met € 5.000.

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking met financiële consequentie ad. € 9.000 incidenteel voordeel in 2023 en vanaf 2024 € 15.000 structureel voordeel

Programma 5 Sport, cultuur en recreatie

5.2 Sporthallen

Het onderhoudsbudget € 55.000 wordt incidenteel opgehoogd met € 12.000. Reden van de overschrijding: tijdens de jaarlijkse keuring zijn verschillende sportmaterialen in de sporthallen afgekeurd en hebben we deze moeten vervangen. Daarnaast hebben we een nieuwe schroefmachine moeten aanschaffen 't Hazzo, omdat de oude machine niet meer te repareren was. Het budget van € 15.000 voor de brandverzekering wordt structureel verlaagd met € 5.000 omdat sporthal 't Hazzo een nieuwe taxatie heeft gekregen (deze sporthal is in de nieuwe situatie een stuk kleiner dan voorheen met theaterzaal en andere zalen).

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking met financiële consequentie ad. 12.000 incidenteel nadeel in 2023 en € 5.000 structureel voordeel vanaf 2023

5.6 Bibliotheek

Onderstaand besluit van het college van 10 oktober 2023 heeft geen financiële consequenties voor 2024.

In de prestatieovereenkomst met de bibliotheek is opgenomen dat de tarieven jaarlijks geïndexeerd worden aan de hand van de Consumentenprijsindex, meest recente jaarmutatie, reeks alle huishoudens, categorie 094220 musea, bibliotheken, dierentuinen van het CBS. Deze CPI was in 2023 niet toereikend om alle kosten te dekken. Voor 2023 is er maatwerk geleverd door een eenmalige indexering van 5,3% toe te kennen. Voor 2023 was er nog budget voor de bibliotheek beschikbaar waarmee deze indexering gedekt is. In 2024 -2025 wordt de in de prestatieovereenkomst afgesproken CPI gehandhaafd. Door het maatwerk valt het totaalbedrag in 2023 hoger uit, welke ook als startpunt in 2024 geldt. In de begroting 2024 is rekening gehouden met deze maatwerk indexering van 2023 zodat er voldoende budget is opgenomen.

Consequentie:

- Er zijn geen financiële consequenties

Programma 6 Sociaal domein

6.1 Gemeenschapshuizen

In het uitvoeringsprogramma 'Met elkaar op weg naar de toekomst' heeft de raad uitgesproken te willen komen tot één integrale visie op de gemeenschapshuizen en andere mogelijkheden tot ontmoeting binnen de gemeente Waalre. Tijdens de raadsinformatieavond op 7 december wordt een aantal vragen voorgelegd aan de raad. De antwoorden fungeren als kaders voor de op te stellen visie. In het nieuwe jaar volgt een raadsbesluit. Pas daarna kan aan de slag worden gegaan met de visie. Het beschikbaar gestelde budget € 50.000 wordt doorgeschoven naar 2024 (storting in de reserve Overlopende posten).

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking met financiële consequentie ad. € 50.000 incidenteel voordeel en € 50.000 incidenteel nadeel, per saldo neutraal

6.1 Subsidies vrijwilligersorganisaties

De Stichting Volksuniversiteit Waalre heeft in 2022 een extra Coronacompensatie ontvangen van € 7.587. De verwachting was dat het aantal cursisten terug zou lopen en er volgde een huurverhoging in Het Klooster en in Het Huis van Waalre. Het aantal cursisten is sneller dan verwacht weer op het niveau van voor Corona. Daardoor was de subsidie 2022 niet helemaal nodig. Bij het vaststellen van de subsidie 2022 hebben we € 6.007,95 teruggevraagd van de Volksuniversiteit. Dit bedrag is teruggestort op de rekening van de gemeente.

Stichting Dorpsquiz Aalst-Waalre is gestopt met haar activiteiten en de stichting is opgeheven. We hebben hier bericht van ontvangen op 20 april 2023. De subsidie 2023 € 1.000 is teruggestort op de rekening van de gemeente.

De € 3.000 subsidie die op het budget subsidies vrijwilligersorganisaties is overgebleven is het restant van het budget van 2023. Dit bedrag is nog vrij te besteden voor activiteiten van vrijwilligersorganisaties die een aanvraag indienen voor een pilotsubsidie. We verwachten geen aanvragen meer in de laatste maanden van dit jaar. Het budget € 84.000 wordt incidenteel verlaagd met € 3.000.

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking met financiële consequentie ad. € 10.000 incidenteel voordeel

6.1 Algemene voorzieningen WMO

Het ontvangen bedrag € 29.813,40 in 2022 van de Gemeente Eindhoven betreffende de overgebleven middelen uit het Hoofdlijnen Akkoord GGZ is in 2022 niet uitgegeven en in de reserve Overlopende posten gestort.

In 2023 is begroot dat er € 9.000 wordt uitgegeven aan de pilot Switch2Move; verbeter kwaliteit van leven met bewegen en muziek. De uitgaven in 2023 worden gedekt door de overgehevelde middelen naar 2023 (onttrekking reserve Overlopende posten). Het resterende budget € 20.800 (€29.800 - € 9.000) wordt niet ingezet en valt vrij. De dekking uit de reserve voor dit resterende budget vervalt hierdoor eveneens.

Het deel van de reserve overlopende posten € 20.800 welke dus niet meer nodig is kan vrijvallen t.g.v. het resultaat 2023.

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking met financiële consequentie ad. € 20.800 incidenteel voordeel

6.1 Ouderenwerk

De kosten voor de deskundigheidsbevordering van de vrijwilligers van Goed voor Mekaar Waalre brengen we in 2023 ten laste van de SPUK/GALA-middelen. Vandaar dat we het budget voor Goed voor Mekaar Waalre incidenteel verlagen met € 3.000.

Uit de historische gegevens van het aantal ingeleverde mantelzorgvouchers blijkt dat we hiervoor een te hoog bedrag begroten. We brengen dit budget daarom structureel omlaag met € 2.000.

Het budget Goedvoormekaar € 18.250 wordt in 2023 incidenteel verlaagd met € 3.000.

Het budget mantelzorgwaardering € 12.000 wordt incidenteel verlaagd met € 2.000. De structurele verlaging van deze post is opgenomen in de begroting 2024.

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking met financiële consequentie ad. € 5.000 (incidenteel voordeel)

6.1 Inspectie kinderopvang

Uit de gegevens van de afgelopen jaren en de berekende verwachting voor het 4^e kwartaal blijkt dat we een te hoog bedrag hebben begroot. Het budget € 40.000 wordt structureel verlaagd met € 5.000.

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking met financiële consequentie ad. € 5.000 structureel voordeel

6.2 PlusTeam

Binnen het PlusTeam is er sprake van inzet van een interim-directeur. Deze interim-directeur is ingezet op basis van inhuur vanaf eind juni 2023 tot en met het einde van dit jaar. De overeenkomst met het detacheringsbureau is vanuit Waalre gesloten, wat maakt dat de kosten voor de inzet van betreffende inhuur eerst door Waalre betaald wordt en vervolgens gedeclareerd wordt bij het PlusTeam.

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking met financiële consequentie ad. € 96.000 incidenteel nadeel en € 96.000 (incidenteel voordeel), per saldo neutraal

6.2 Sociaal domein beleid algemeen

Voor het inkoopproces sociaal juridische dienstverlening is € 10.000 budget opgenomen. Dit is uiteindelijk door efficiënte regionale samenwerking niet nodig geweest waardoor dit budget afgeraamd wordt.

Er is € 12.000 budget voor fraude onderzoeken. Er hebben dit jaar geen onderzoeken plaatsgevonden. Dit budget wordt afgeraamd voor 2023.

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking met financiële consequentie ad. € 22.000 incidenteel voordeel

6.3 Schulddienstverlening

De kosten zijn hiervoor minder hoog uitgevallen dan vooraf geraamd op basis van de huidige financieringssystematiek. Er zijn op dit moment gesprekken gaande over de structurele uitvoeringskosten van de gemeente Veldhoven.

Het budget contractuele dienstverlening door Veldhoven € 30.000 wordt incidenteel verlaagd met € 9.000.

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking met financiële consequentie ad. € 9.000 incidenteel voordeel

6.3 Meedoenbijdrage

De Meedoenbijdrage is geïndexeerd in samenhang met het minimumloon. Voor het eerst sinds de invoering in 1969 is er per 1 januari 2023 een extra verhoging van het minimumloon doorgevoerd. De verhoging daarvan bedroeg per 1 januari 2023 10,15%. Ook zijn er indexeringen van voorgaande jaren doorgevoerd.

Het budget van € 85.000 wordt vanaf 2024 structureel opgehoogd met € 13.000. In de 3^e turap is dit budget al incidenteel in 2023 opgehoogd met € 13.000 incidenteel budget uit de meicirculaire voor flankerend beleid energiearmoede.

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking met financiële consequentie ad. € 13.000 structureel nadeel vanaf 2024

6.3 Bijstellen budgetten Participatiewet

De definitieve verdeling 2023 en voorlopige verdeling 2024 van de bijstandsbudgetten (macrobudget) zijn 30 september gepubliceerd. Deze bevatten de budgetten voor algemene bijstand, IOAW, IOAZ, Bbz 2004 en de loonkostensubsidie. Het macrobudget 2023 is naar boven bijgesteld. Dit komt grotendeels doordat het Wettelijk Minimumloon per 1 januari 2023 is verhoogd met 10,15%. Het macrobudget voor Waalre is vastgesteld op € 3.322.960. Het budget wordt in 2023 opgehoogd met € 431.077 (van € 2.891.883 naar € 3.322.960).

De uitkeringen voor dit jaar zijn geprognosticeerd op € 2.795.000. Het budget wordt in 2023 opgehoogd met € 108.000 (van € 2.687.000 naar € 2.795.000). De ophoging van het budget wordt met name veroorzaakt doordat het Wettelijk Minimumloon per 1 januari 2023 is verhoogd met 10,15%. Door de daling van het aantal uitkeringsgerechtigden is de kostenstijging minder hoog dan de stijging van de rijksmiddelen (macrobudget) wat resulteert in een voordeel. Ten tijde van het opstellen van de begroting 2023 was de prognose 180 uitkeringsgerechtigden. Bij het opstellen van deze 4^e turap is de prognose ongeveer 164 uitkeringsgerechtigden.

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking met financiële consequentie ad. € 431.077 incidenteel voordeel en € 108.000 incidenteel nadeel; per saldo € 323.077 incidenteel voordeel

6.3 Opvang ontheemden Oekraïne

In Waalre zijn Oekraïners gehuisvest in de gemeentelijke opvang en in de particuliere opvang. De huisvestingskosten, het verstrekken van leefgeld, uitvoeringskosten, etc. worden vergoed door het Rijk.

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking met financiële consequentie ad. € 178.000 incidenteel nadeel en € 178.000 incidenteel voordeel, per saldo neutraal

6.6 Vervoersvoorzieningen CVV (Collectief Vraagafhankelijk Vervoer)

Na corona is het gebruik van CVV afgenomen. De verwachting is dat de vraag structureel lager blijft dan voorheen. Het budget van € 152.000 wordt incidenteel verlaagd met € 51.000.

In 2024 is het budget begroot op € 114.000; gelijk aan zoals opgenomen in de begroting van Taxbus.

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking met financiële consequentie ad. € 51.000 incidenteel voordeel

6.6 Eigen bijdrage Wmo maatwerkvoorzieningen

Meer maatwerkvoorzieningen zijn toegekend met een eigen bijdrage dus dat heeft geleid tot meer inkomsten. Daar deze ontwikkeling zich vanwege de toenemende vergrijzing en de daarbij behorende ondersteuningsbehoefte zal blijven doorzetten, zal dit voordeel zich mogelijk structureel blijven voordoen.

Vanaf 1 januari 2024 verandert de bijdrage (het abonnementstarief) voor hulp of ondersteuning uit de Wmo. De eigen bijdrage wijzigt van € 19 naar € 20,60 per maand. Het budget € 66.000 wordt in 2023 incidenteel opgehoogd met € 19.000 en vanaf 2024 t/m 2025 structureel opgehoogd met € 26.000.

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking met financiële consequentie ad. € 19.000 incidenteel voordeel in 2023 en € 26.000 structureel voordeel in 2024 t/m 2025

6.6 WMO vervoersvoorzieningen

De afgelopen periode zijn een aantal vervoersvoorzieningen ingezet die duurder zijn dan gemiddeld en van lange duur zijn. De toename van deelname aan dagbestedingsactiviteiten zorgt ook voor een toename van vervoersindicaties die hiermee samenhangen .

De afgelopen jaren hebben laten zien dat op de Wmo vervoersvoorzieningen elk jaar toenemen dus dit budget wordt structureel opgehoogd tot en met 2025. Naar verwachting wordt in 2026 de inkomensafhankelijke bijdrage weer ingevoerd. Het is de vraag wat dit gaat betekenen voor bepaalde vormen van vervoersvoorzieningen dus vandaar dat deze structurele verhoging loopt tot 2026.

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking met financiële consequentie ad. € 80.000 incidenteel nadeel en € 35.000 structureel nadeel in 2024 t/m 2025

6.71 WMO begeleiding PGB

Het aantal indicaties blijft oplopen vanwege de toenemende dubbele vergrijzing en de daar bijbehorende ondersteuningsbehoefte.

Op basis van de prognose van het SVB die we recent hebben ontvangen is het budget voor de PGB's voor Wmo begeleiding van € 80.000 structureel opgehoogd met € 126.000. De SVB geeft aan dat de WMO Begeleiding aanvragen in 2023 met 44% zullen stijgen ten opzichte van 2022. Deze prognose is gebaseerd op de PGB kosten van dit jaar (januari t/m augustus). Soms wordt een verhoogde inzet van PGB's gecompenseerd doordat er juist minder zorg in natura (gecontracteerde zorg) wordt ingezet, deze ruimte hebben we nu niet.

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking met financiële consequentie ad. € 126.000 (structureel nadeel)

6.71 WMO huishoudelijke hulp

Per 1 maart 2023 zijn de tarieven huishoudelijke hulp verhoogd van €31,24 naar €33,07. Dit betekent dat zorgaanbieders met terugwerkende kracht het nieuwe tarief kunnen declareren. In eerste instantie zaten we als gemeente Waalre ook laag als tarief. Met de eerder genoemde ophoging komen we meer in de buurt van de marktconforme prijzen. Dit zorgt voor een overschrijding van € 80.000.

De vraag naar huishoudelijke hulp blijft daarnaast toenemen gezien de toenemende dubbele vergrijzing en de daar bijbehorende ondersteuningsbehoefte, waarbij wel terughoudend in uren toegekend wordt, maar de effecten hiervan zijn (nog) niet terug te zien.

De overschrijding door toename is € 100.000.

Daarnaast wordt eind 2023 – begin 2024 gestart met een moreel appèl richting inwoners met betrekking tot de aanvraag huishoudelijke ondersteuning. Naar verwachting wordt in 2026 de inkomensafhankelijke bijdrage weer ingevoerd. Het is de vraag wat dit gaat betekenen voor de huishoudelijke hulp dus vandaar dat deze structurele verhoging loopt tot 2026.

Het budget € 1.460.000 wordt structureel t/m 2025 opgehoogd met € 180.000. Op basis van de uitgaven € 780.000 in het eerste halfjaar, is de prognose voor het hele jaar € 1.560.000. Dit is € 100.000 hoger dan het budget. Daarbij opgeteld € 80.000 voor indexering is in totaal een verwachte overschrijding van € 180.000.

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking met financiële consequentie ad. € 180.000 (structureel nadeel t/m 2025)

6.74c JeugdzorgPlus (gesloten plaatsing)

JeugdzorgPlus is een vorm van gesloten jeugdhulp die wordt geboden aan kinderen en jongeren die niet bereikbaar zijn voor lichtere vormen van hulpverlening. Zonder behandeling vormen zij een risico voor zichzelf of hun omgeving. De kinderrechter beslist of een jongere JeugdzorgPlus nodig heeft.

In 2023 heeft er tot september 2023 1 client gebruik gemaakt van JeugdzorgPlus. De gemaakte kosten hiervoor bedragen € 148.000. Dit zijn meer maanden dan er in 2022 gebruik is gemaakt van JeugdzorgPlus en het kostenverschil is direct aanzienlijk. Het budget van € 78.000 wordt incidenteel opgehoogd met € 69.500.

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking met financiële consequentie ad. € 69.500 incidenteel nadeel

Programma 7 Volksgezondheid en milieu

7.1 Jeugdgezondheidszorg (GGD)

De bijdrage voor kinderen 0-4 jaar is tijdens het opstellen van de begroting gebaseerd op een geschat aantal kinderen. Deze bijdrage wordt achteraf definitief vastgesteld op basis van het werkelijke aantal kinderen 0-4 per 1-1-2023. Dit levert een voordeel op van € 13.789.

De overgang van de jeugdgezondheidszorg 0-4 organisaties van ZuidZorg en de Zorgboog heeft 1 januari 2021 plaatsgevonden. Bij de overgang was afgesproken dat de tarieven per 1 januari 2023 geharmoniseerd zouden worden zodat het tarief voor elke gemeente hetzelfde is. Harmonisatie van het tarief per kind o.b.v. gewogen gemiddelde aanpak levert voor Waalre een voordeel op van € 6.821.

Het budget € 331.327 wordt incidenteel verlaagd met € 20.610.

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking met financiële consequentie ad. € 20.610 incidenteel voordeel

7.1/5.1/5.3 SPUK Breed 2023-2026

Vanaf 1 maart 2023 is de sportaanjager in dienst genomen. De salarislasten 2023 € 54.000 worden gedekt uit bestaande budgetten € 34.000 en de Brede SPUK-regeling € 31.821 Dit resulteert in een voordeel van € 11.821.

De salarislasten vanaf 2024 zijn structureel verwerkt in de begroting 2024.

Voor inhuur cultuuraanjager is dit jaar een budget van € 20.000. De prognose uitgaven overschrijden het budget met € 17.000. De cultuuraanjager werkt binnen het domein cultuur i.c.m. onderwijs; dit valt binnen de doelen (Brede Regeling Combinatiefuncties BRC) van de Brede SPUK. De overschrijding wordt samen met cofinanciering (eigen middelen € 20.000) gedekt binnen de Brede SPUK.

Reguliere uitgaven op de begroting 2023 kunnen deels bekostigd worden uit de Brede SPUK. Denk aan de inzet van de Welzijnswerker (Mantelzorg, Versterken sociale basis, Een tegen eenzaamheid, Mentale gezondheid) en externe inhuur voor de verkenning Welzijn op Recept en Valpreventie. Dit betekent dat we een zinvolle besteding hebben voor een groot deel van de Brede SPUK 2023 en tevens budget vrijspelen op de begroting 2023. Dit resulteert in een incidenteel voordeel van € 35.586.

Van de Brede SPUK-regeling 2023 mag 20% ingezet worden voor uitgaven in 2024.

Bij de jaarrekening 2023 mag maximaal € 42.000 worden opgenomen op de balans als vooruitontvangen middelen van het Rijk.

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking met financiële consequentie ad. € 47.407 incidenteel voordeel

7.2 Riolering

Om de kwaliteit van de riolen en pompen op een afdoende niveau te houden, wordt op basis van inspecties jaarlijks een maatregelenplan opgesteld. Voor de uitvoering van dit plan wordt geld geraamd. In 2023 zijn alle reparaties uit het maatregelenplan uitgevoerd waarbij de jaarkosten aanzienlijk lager zijn dan gemiddeld. Hierom verwachten we in 2023 een onderschrijding van € 100.000.

In 2023 hebben minder inwoners gebruik gemaakt van de afkoppelsubsidie dan vooraf verwacht. Daarom verwachten we een overschot van € 50.000 op de oorspronkelijk in de begroting opgenomen € 75.000. In 2024 gaan we inwoners actiever benaderen en ondersteunen met afkoppelen door gebruik te maken van een afkoppelcoach. We ondersteunen dit met uitgebreide communicatie. Hiermee verwachten we dat meer inwoners gebruik maken van de regeling

De restanten van 2023 worden verrekend met de voorziening riolering.

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking met financiële consequentie ad. € 150.000 incidenteel voordeel en € 150.000 financieel nadeel (storting in voorziening)

7.4 Krediet energie-armoede huishoudens

Uit onderzoek van TNO blijkt dat ongeveer 550.000 huishoudens in Nederland te maken hebben met energiearmoede. Zij hebben een laag inkomen en hoge energiekosten en/of wonen in een huis van lagere energetische kwaliteit en kunnen hun energierekening niet of nauwelijks betalen. Daarom heeft het kabinet 2022 € 88.844 en in 2023 € 154.021 beschikbaar gesteld aan gemeente Waalre om deze huishoudens gerichter te ondersteunen bij het verlagen van hun energierekening. Omdat de energierekening nog steeds zo hoog is, heeft het kabinet aanvullende middelen beschikbaar gesteld. Voor Waalre is € 98.359 beschikbaar. Verder is de uitvoeringstermijn uitgebreid naar 31 december 2025 .

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking met financiële consequenties. € 98.359 uitgaven gedekt door € 98.359 rijksbudget

Programma 8 Volkshuisvesting RO en SV

8.1 Herijken woonnotitie

Op 10 januari 2023 is het Uitvoeringsprogramma vastgesteld met tevens een budget voor "Beleidsvraagstukken en instrumentale doorvertaling op het gebied van Wonen / Volkshuisvesting" (€30.000). Vervolgens heeft op 20 juni 2023 de gemeenteraad de Actualisatie Woonnotitie vastgesteld.

Voor het opstellen van deze Actualisatie Woonnotitie zal eind 2023 ca. €10.000 zijn gebruikt. Maar dit budget is breder bedoeld dan alleen voor de actualisatie van de Woonnotitie. De beleidsvoornemens moeten nog een concrete doorvertaling krijgen in beleidsvoorstellen en op enkele punten het opstellen/wijzigen van een verordening (de instrumentale doorvertaling).

In de Woonnotitie is gesteld dat mogelijke landelijke maatregelen worden afgewacht alvorens de naar de lokale inpassing te kijken. Door de val de regering is wetgeving vertraagd en daardoor kan dit pas in 2024 worden opgepakt. Dit geldt concreet voor mogelijke financiële maatregelen voor starters zoals Koopgarant, koopsubsidie of starterslening. Ook is opdracht gegeven om te kijken welke beleidsmogelijkheden er zijn om doorstroming (van senioren) te bevorderen.

Eveneens worden beleidsvoorstellen gemaakt voor het onder nader te stellen voorwaarden toestaan van vormen van kamerverhuur/ woningdelen/woningsplitsing. Al deze werkzaamheden kunnen niet binnen het reguliere werkzaamheden van het beleidsterrein Wonen worden ingevuld, zoals ook in het Uitvoeringsprogramma is geconstateerd. Omdat het werk voor een deel in 2024 zal plaatsvinden, zal het hiervoor bedoelde resterende budget ook in 2024 beschikbaar moeten zijn.

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking met financiële consequentie ad. € 20.000 incidenteel voordeel en € 20.000 incidenteel nadeel in 2023 en ook in 2024

8.1 Afwikkeling schadedossier

Inzake een langlopend schadedossier moet de tegenpartij de Gemeente Waalre op basis van een rechtelijke uitspraak ca. € 119.000 euro terugbetalen. Dit bedrag hebben we inmiddels via onze advocaat ontvangen.

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking met financiële consequentie ad. € 119.000 incidenteel voordeel

8.1 Anterieure overeenkomsten fondsafdrachten

In 2023 worden voor een drietal faciliterende projecten bijdragen van ontwikkelaars verwacht voor afdracht aan fondsen. Totaal gaat dit om een inkomst van € 30.505 waarvan € 10.359 wordt gestort in de bestemmingsreserve lokaal fonds, € 9.354 in de bestemmingsreserve regionaal fonds en € 10.792 in de bestemmingsreserve rood-met-groen fonds (= lokaal fonds).

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking met financiële consequentie ad. € 30.505 incidenteel voordeel (ontvangst fondsbijdragen) en € 30.505 incidenteel nadeel (storting in reserves), per saldo neutraal

8.1 Bestemmingsplannen

In 2023 wordt extra ambtelijke capaciteit en extern advies ingehuurd voor bestemmingsplannen en faciliterende projecten voor een totaalbedrag van ca. € 150.000. Daarnaast worden in 2023 ook exploitatiebijdragen (€ 257.000) ontvangen voor faciliterende projecten waarvoor ambtelijke capaciteit wordt ingezet.

De inkomsten voor faciliterende projecten worden conform overeenkomst ontvangen, terwijl de ambtelijke inzet over het jaar heen benodigd is. Dit betekent dat er schommelingen zijn in de mogelijke voor- of nadelen per einde van het jaar van deze faciliterende projecten.

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking met financiële consequentie ad. € 257.000 incidenteel voordeel (uit exploitatiebijdragen) en € 150.000 incidenteel nadeel (inhuur), per saldo € 107.000 voordeel.

8.2 Bijdragen en afdrachten aan fondsen grondexploitaties 2023

In de grondexploitaties zijn voor boekjaar 2023 afdrachten aan reserves voorzien. Zie onderstaande tabel:

Project	Afdrachten (uitgaven grex)	Bedrag
WN Heistraat Noord fase 2	BR landsch kwaliteiten	€ 2.049
	BR regionaal fonds	€ 8.289
	BR lokaal fonds	€ 9.180
WN Heistraat Zuid fase 2	BR landsch kwaliteiten	€ 3.333
	BR regionaal fonds	€ 120.878
	BR lokaal fonds	€ 133.884
Trolliuslaan	BR regionaal fonds	€ 1.712
	BR lokaal fonds	€ 3.288
Totaal afdrachten		€ 282.613

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking met financiële consequentie ad. € 282.613 incidenteel nadeel en € 282.613 incidenteel voordeel, per saldo neutraal

8.2 Grondexploitaties

De gemeente moet conform Besluit Begroting & Verantwoording (BBV) jaarlijks tussentijds winstnemen op de grondexploitaties volgens de Percentage of completion (POC) methode indien kosten zijn gerealiseerd, maar ook opbrengsten zijn gerealiseerd. Door toepassing van deze methode is de verwachting dat in 2023 € 70.639 tussentijds winst wordt genomen uit de grondexploitatie Waalre Noord. Dit levert een voordeel op in de exploitatie voor 2023 van € 70.639.

Daarnaast hebben we in 2023 een voorlopige aanslag vennootschapsbelasting (Vpb) opgelegd gekregen van de Belastingdienst voor een te betalen bedrag van € 71.540.

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking met financiële consequentie ad. € 71.540 incidenteel nadeel en € 70.639 incidenteel voordeel, per saldo € 901 nadeel

8.3 Specifieke uitkering Lokale Aanpak Isolatie

Met deze uitkering moeten in Waalre minimaal 233 slecht geïsoleerde woningen worden verduurzaamd. Alleen woningen met een WOZ-waarde onder de gemiddelde WOZ-waarde in Waalre kunnen gebruik maken van deze uitkering,. De uitvoering van deze regeling valt samen met het project De Groene Zone Isoleren. We verwachten voor deze regeling zowel inkomsten als uitgaven ter hoogte van € 340.180.

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking met financiële consequentie ad. € 340.180 incidenteel nadeel en € 340.180 incidenteel voordeel, per saldo neutraal.

Financiële kengetallen

In de Kaderbrief 2023 is met u afgesproken dat we u in de P&C-cyclus van 2023 op de hoogte houden van de voortgang op een drietal kengetallen, namelijk de solvabiliteitsratio, structurele exploitatieruimte en hoogte vrije reserves t.o.v. totaal gecalculeerde risico's. Hieronder geven wij u dit inzicht met een kleine toelichting per kengetal.

Solvabiliteitsratio

Deze ratio geeft de mate aan waarin de gemeentelijke bezittingen (balanstotaal) zijn gefinancierd uit eigen middelen (eigen vermogen) en geeft daarmee inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen.

De ratio wordt berekend door het eigen vermogen van de gemeente te delen door het balanstotaal. Tijdens de bespreking van de Kaderbrief 2023 heeft u aangegeven dat de solvabiliteitsratio minimaal 20% moet bedragen.

Eigen vermogen			
wat	waaruit	mutatie	bedrag
eigen vermogen per 31-12-2022 (reserves)	Jaarstukken 2022		12.434.000
onttrekking reserves doorschuiven naar 2023	Jaarstukken 2022	584.000	
nieuw beleid irt raadprogramma	begroting 2023	100.000	
posten onvoorzien	begroting 2023	190.000	
saldo begroting boekje	begrotingsboekje	28.000	
nieuw beleid irt raadprogramma	1e wijziging 2023	50.000	
saldo septembercirculaire	1e wijziging 2023	48.000	
storting in vrije reserve	1e wijziging 2023	350.000	
6e turap 2022	2e wijziging 2023	-20.000	
uitvoeringsprogramma	1e turap 2023	-750.000	
Saldo	1e turap 2023	-85.000	
Mutaties reserves 2e turap 2023	2e turap 2023	-75.000	
Saldo	2e turap 2023	-275.000	
Mutaties reserves 3e turap 2023	3e turap 2023	-10.000	
Saldo	3e turap 2023	-1.214.000	
Mutaties reserves 4e turap 2023	4e turap 2023	418.000	
Saldo	4e turap 2023	314.000	
			-347.000
Eigen vermogen na 4e turap 2023			12.087.000

Balanstotaal passiva			
wat	waaruit	mutatie	bedrag
totaal generaal passiva per 31-12-2022	Jaarstukken 2022		58.559.000
Mutaties eigen vermogen (zie tabel eigen vermogen)			-347.000
Mutaties vreemd vermogen			
Mutaties 2e turap 2023	2e turap 2023	-90.000	
Mutaties 3e turap 2023	3e turap 2023	660.200	
Mutaties 4e turap 2023	4e turap 2023	150.000	
			720.200
Balanstotaal passiva na 4e turap 2023			58.932.200

Berekening solvabiliteitsratio	
solvabiliteitsratio jaarstukken per 31-12-2022	21,20%
solvabiliteitsratio na 2e turap 2023	21,46%
solvabiliteitsratio na 3e turap 2023	19,56%
solvabiliteitsratio na 4e turap 2023	20,51%

Structurele exploitatieruimte

Het kengetal structurele exploitatieruimte geeft aan hoe groot de structurele vrije ruimte binnen de begroting is en of de gemeente in staat is structurele financiële tegenvallers op te vangen. Een percentage van 0% betekent dat de structurele baten exact toereikend zijn om de structurele lasten te dekken.

Tijdens de bespreking van de Kaderbrief 2023 heeft uw raad aangegeven dat de structurele exploitatieruimte minimaal 0% moet bedragen.

In deze 4^e turap van 2023 zijn enkele structurele voor- en nadelen opgenomen die per saldo nadelig zijn. Hierdoor verslechtert het kengetal structurele exploitatieruimte. In de jaarrekening 2023 volgt een nieuw overzicht van de structurele exploitatieruimte.

Hoogte vrije reserves ten opzichte van de totaal gecalculeerde risico's

Tijdens de bespreking van de Kaderbrief 2023 heeft uw raad afgesproken dat Waalre streeft naar een financiële buffer van 110% van de totaal berekende risico's. Hierdoor is Waalre beter in staat om risico's op te kunnen vangen.

Dit kengetal wordt berekend door de hoogte van de algemene reserve vrij besteedbaar en de algemene buffer reserve samen te nemen en af te zetten tegen het totaal van de gecalculeerde risico's. De risico's worden 2x per jaar opnieuw onder de loep genomen, namelijk bij het opstellen van de begroting en bij het opstellen van de jaarstukken. In deze turap is dan nog ook uitgegaan van de laatst bekende stand uit de jaarstukken 2022.

Het doel van een financiële buffer van 110% is nu na de verwerking van deze 4^e Turap 2023 gehaald. Het kengetal is verbeterd dankzij het positieve saldo van deze 4^e turap 2023 van € 333.0000. Aandacht voor het verbeteren/verhogen van de reserves blijft nodig in het kader van het structureel verbeteren van de solvabiliteitsratio, zeker met de wetenschap dat er in de nabije toekomst grote investeringen op de planning staan waarvoor langlopende leningen afgesloten moeten worden.

Berekening ratio reserves / risico's					
	begroting 2023	na 1e turap	na 2e turap	na 3e turap	na 4e turap
vrije reserves	6.378.950	5.754.000	5.621.950	4.397.950	4.730.950
gecalculeerde risico's	4.367.000	4.367.000	4.235.000	4.235.000	4.235.000
Ratio	146,07%	131,76%	132,75%	103,85%	111,71%

Bijlage A: Effecten 4^e Turap 2023

Financiële uitkomst verwerking 4e Turap 2023		2023	2024	2025	2026	2027
<i>Bedragen * € 1.000 (V=voordeel, N=nadeel)</i>						
<u>Programma 0 Bestuur en ondersteuning</u>						
0.1	Representatiekosten bestuur	-10 N				
0.1	College B&W	-20 N				
0.3	Lagere opbrengst verkoop reststroken	-15 N				
0.4	Overboeken geraamde kosten intranet van 2023 naar 2024					
0.4	Cao Gemeenten					
0.4	Aanpassen uitgaven Waalre 100 van 2024 naar 2023	-16 N				
0.4	Salarisadministratie	-15 N				
0.5	Kasgeldlening	-30 N				
0.64	Bezwaren WOZ waarden					
0.7	Algemene uitkering gemeentefonds	65 V				
<u>Programma 1 Veiligheid</u>						
1.1	Brandkranen	6 V				
1.2	Toezichthouders en BOA's	20 V				
1.2	Integrale veiligheid	25 V	20 V	20 V	20 V	20 V
1.2	Integrale veiligheid					
<u>Programma 2 Verkeer, vervoer en waterstaat</u>						
2.1	Verkeersregelinstallatie	-10 N				
2.1	Nutsvoorziening	10 V				
<u>Programma 3 Economie</u>						
<u>Programma 4 Onderwijs</u>						
4.3	Leerlingenvervoer	9 V	15 V	15 V	15 V	15 V
<u>Programma 5 Sport, cultuur en recreatie</u>						
5.2	Sporthallen	-7 N	5 V	5 V	5 V	5 V
5.6	Bibliotheek					
<u>Programma 6 Sociaal domein</u>						
6.1	Gemeenschapshuizen					
6.1	Subsidie vrijwilligersorganisatie	10 V				
6.1	Algemene voorzieningen WMO	21 V				
6.1	Ouderenwerk	5 V				
6.1	Inspectie kinderopvang	5 V	5 V	5 V	5 V	5 V
6.2	Plusteam					
6.2	Sociaal beleid algemeen	22 V				
6.3	Schulddienstverlening	9 V				
6.3	Meedoenbijdrage		-13 N	-13 N	-13 N	-13 N
6.3	Bijstellen budgetten participatiewet	323 V				
6.3	Opvang ontheemde Oekrainers					
6.6	Vervoersvoorziening CVV	51 V				
6.6	Eigen bijdrage WMO maatwerkvoorzieningen	19 V	26 V	26 V		
6.6	WMO vervoersvoorzieningen	-80 N	-35 N	-35 N		
6.71	WMO begeleiding PGB	-126 N	-126 N	-126 N	-126 N	-126 N
6.71	WMO huishoudelijke hulp	-180 N	-180 N	-180 N		
6.74c	JeugdzorgPlus	-70 N				
<u>Programma 7 Volksgezondheid en milieu</u>						
7.1	Jeugdgezondheidszorg (GGD)	21 V				
7.1	Spuk breed 2023 - 2026	47 V				
7.2	Riolering					
7.4	Krediet energie-armoede huishoudens					
<u>Programma 8 Volkshuisvesting RO en SV</u>						
8.1	Herijken woonnotitie					
8.1	Afwikkeling schadedossier	119 V				
8.1	Anterieure overeenkomsten fondsafdrachten					
8.1	Bestemmingsplannen	107 V				
8.2	Bijdragen en afdrachten aan fondsen grondexploitaties 2023					
8.2	Grondexploitaties	-1 N				
8.3	Specifieke uitkering Lokale Aanpak Isolatie					
Resultaat 4e Turap 2023		314 V	-283 N	-283 N	-94 N	-94 N

Bijlage B: verloop budgettaire ruimte

Hieronder een overzicht van het verloop van de budgettaire ruimte voor 2023 en verder.

Financiële uitkomst na verwerking 4e Turap 2023	2023	2024	2025	2026	2027
<i>Bedragen * € 1.000 (V=voordeel, N=nadeel)</i>					
Saldo begroting:					
Primaire begroting 2023	28 V				
Primaire begroting 2024		1 V	201 V	21 V	105 V
1e begrotingswijziging 2023 (sept circulaire 2022)	48 V				
1e begrotingswijziging 2024 (sept circulaire 2023)	*	188 V	-140 N	-79 N	356 V
6e Turap 2022 (2e wijz. 2023)	-20 N				
Onvoorziene lasten structureel 2023 - 2026	90 V	100 V	100 V	100 V	100 V
Eenmalig onvoorzien 2023+2024	100 V	115 V			
Totaal besteedbaar	246 V	404 V	161 V	42 V	561 V
Mutaties ten laste van onvoorzien 2023					
1e turap 2023	-85 N				
2e turap 2023	-275 N				
3e turap 2023	-1214 N				
4e turap 2023	314 V	-283 N	-283 N	-94 N	-94 N
Totaal mutaties onvoorzien	-1260 N	-283 N	-283 N	-94 N	-94 N
Resultaat na verwerking 4e turap 2023	-1014 N	121 V	-122 N	-52 N	467 V

* is onderdeel van resultaat 4e turap 2023

Programma 0 Bestuur en ondersteuning, 0.7 Algemene uitkering gemeentefonds, voordeel € 65.000

Uit bovenstaande tabel blijkt dat er geen structurele vrije ruimte meer is na verwerking van de 4e Turap 2023.